

Тазкия дарслари (129-дарс). Чақимчилик офати

15:00 / 27.03.2021 3353

Чақимчилик араб тилида «намийма» дейилиб, луғатда бир нарсанни зохир қилишни билдиради.

Уламолар чақимчиликни қуидаги таърифлаганлар:

Имом Нававий: «Чақимчилик бузғунчилик йўли билан одамларнинг гапини бир-бирига етказишдир», деган.

Чақимчилик Қуръони Каримда ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳадисларида қораланган ёмон хислатлардан биридир.

Аллоҳ таоло:

مِيَثَأْدَتْعُ مِرْيَحْلَى عَانَمِمِيَمَنْبُ ءَاشَمِرْأَمَهِنِيَمِمَفَآلَ حَلْكُعَطَّاتَ الَّوَ

«Итоат қилма ҳар бир қасамхўр, ҳақирга,... айбловчи, чақимчилик қилиб юрувчига, яхшиликни ман қилувчи, тажовузкор, сергуноҳга» («Қалам» сураси, 10-12-оятлар).

عَفْرَى الْحَرَّنِ إِلَلَى قَافَ هَفْيَدْحَعَمَ اُنُكَ هَلَاقُهْنَعُهْلَلَا يَصَرِّمَهُنَعُ
هُنَعُهْلَلَا يَصَرِّهُفْيَدْحَهَلَاقَفَ هُنَعُهْلَلَا يَصَرِّنَهْمُثْعَهَلَإِثَيَدْحَهَلَا
هُنَجَلَهَلُحَدَى الَّوْ «هَلُوقَى مَلَسَوَهْيَلَعُهْلَلَا هَلَصَهَلَلَا لُوسَرُهْمَسَهَلَلَا تَأَقَّهَلَا».

Ҳаммам розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Хұзайфа билан бирга әдик. Бас, унга: «Бир киши гапни Усмон розияллоҳу анхуга олиб бориб туради», дейилди.

Шунда Ҳұзайфа розияллоҳу анху унга: «Расууллодоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Чақимчи жаннатга кирмайди», деганларини эшитганман», деди».

Бу ҳадиси шарифда чақимчилик нақадар оғир гуноҳ экани баён қилинмоқда. Уламоларимиз: «Чақимчиликни ҳалол санаған одам жаннатга кирмайди», деганлар.

بِلَاقْ مُلَسَّوْهْ يَلَعْهُ لَلَّا يَلَمْ حُمَّنِ إِلَاقْهُ نَعْ لَلَّا يَصْرَهُ لَلَّا يَدْبَعْ نَعْ
أَلْجَامُ مُهَارَ سَانِلَيْبُهْ لَاقْلَيْمَنْلَيْهِ مُكْبَنْلَيْهِ

Абдуллоҳ розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Парчалаш нималигини сизга айтиб берайми? Одамлар орасида «деди-деди»лаб чақимчилик қилишдир», дедилар».

Муслим ривоят қилған.

Ха, чақимчилик сүйилған ҳайвоннинг аъзолари парчалаб бўлингани каби, жамият аъзоларини парчалаб, бир-биридан ажратиб ташлайди. Чакимчилик тарқалған жамиятда бирлик, ҳамкорлик қолмайди. Бу эса ҳар қандай жамият учун ўта хатарлидир.

Ҳасан Басрий: «Ким сенга чақимчилик қилса, сенинг ҳақингда ҳам чақимчилик қиласи», деган.

Имом Заҳабий: «Чақимчилик гуноҳи кабирадир», деган.

Унинг ҳаромлигига мусулмонлар ижмоъ қилишган.

Чақимчилик қилишнинг сабаблари:

1. Гапи нақл қилинаётган шахсга ёмонлик етказиш нияти.
2. Гап айтилаётган одамга яхши кўриниш.
3. Ўзини ўзи хурсанд қилиш ва бошқалар.

Чақимчиликнинг зарарлари:

1. Чақимчилик дўзахга олиб борувчи йўлдир.
2. Чақимчилик улфатлар орасида адоват оловини ёқади.
3. Чақимчилик озор, зарар, алам, хусумат ва нафратдир.
4. Чақимчиликнинг охири войдир.
5. Чақимчилик яхшиликларни кетказади.
6. Чақимчилик пасткашлик, қўрқоқлик, заифлик, макр, ялтоқлик ва мунофиқликдир.

«Руҳий тарбия» китобидан